

राज्यामध्ये दि.१४ जानेवारी ते २८ जानेवारी
हा कालावधी “मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा”
म्हणून साजरा करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

मराठी भाषा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: मभापं-२०१९/प्र.क्र.१११/भाषा-२

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

: मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक -१८ सप्टेंबर, २०२०

वाचा :-

- १) मराठी भाषा शासन निर्णय क्र. मभादि-२०१२/१८३/प्र.क्र. ६१/भाषा-२, दि. १२.०४.२०१३
- २) मराठी भाषा शासन निर्णय क्र. मभापं-२०१५/प्र.क्र. ७०/भाषा-२, दि. २२.०७.२०१५

प्रस्तावना :-

मराठी भाषेच्या वापरासंदर्भात शासकीय कार्यालयांबरोबर शैक्षणिक संस्थांचा सहभाग वाढावा म्हणून सन २०१३ पासून संदर्भ क्र. १ येथील शासन निर्णय दि. १२.०४.२०१३ अन्वये प्रतिवर्षी “मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा” साजरा करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. संदर्भ क्र.२ येथील शासन निर्णय दि.२२.०७.२०१५ अन्वये मराठी भाषा संवर्धन पंधरवड्याचा कालावधी दि. १ जानेवारी ते १५ जानेवारी असा करण्यात आला आहे. तथापि, डिसेंबर महिन्यामध्ये विधीमंडळाचे हिवाळी अधिवेशन नागपूर येथे असते. त्यामुळे सर्व अधिकारी-कर्मचारी वर्ग अधिवेशन कामात व्यस्त असल्याने पंधरवड्याच्या कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यासाठी सर्व शासकीय कार्यालयांना कमी कालावधी मिळत होता. तसेच नाताळची सुट्टी, नूतन वर्षारंभ कार्यक्रम यामुळे शाळा-महाविद्यालये इत्यादीकडून पुरेशा कालावधी अभावी उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळत नव्हता. या सर्व बाबींचा समग्र विचार करून सन २०२१ पासून “मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा” दि. १४ जानेवारी ते २८ जानेवारी या कालावधीमध्ये साजरा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

राज्यातील सर्व शासकीय/निमशासकीय कार्यालये/महामंडळे, केंद्र शासनाच्या अखत्यारीतील सर्व कार्यालये, मंडळे/महामंडळे, सार्वजनिक उपक्रम, सर्व खाजगी व व्यापारी बँका, सर्व शैक्षणिक संस्था/विद्यापीठे/महाविद्यालये इत्यादी सर्व संस्थांमधून राज्याची राजभाषा असलेल्या मराठी भाषेचा वापर जास्तीत जास्त व्हावा आणि मराठी भाषेचे संवर्धन व्हावे या हेतूने प्रतिवर्षी दिनांक १४ जानेवारी ते २८ जानेवारी हा कालावधी " मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा " म्हणून साजरा करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे. मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा साजरा करताना खाली नमूद केलेल्या विविध

कार्यक्रमांमधील आपल्या कार्यालयासाठी सुयोग्य असलेले कार्यक्रम आयोजित करून सदर पंधरवडा समारंभपूर्वक साजरा करण्यासाठी शासनाची मंजूरी देण्यात येत आहे.

- १) मराठी भाषेसंबंधी, वाङ्मयासंबंधी विविध परिसंवाद /व्याख्याने / कार्यशाळा /शिबीरे/ कविसंमेलने/ एकांकिका/ बालनाट्ये/ नाटके/ पुस्तक प्रकाशन समारंभ/ साहित्य पुरस्कार वितरण यांचे आयोजन करणे.
- २) मराठी भाषेत निबंध/ प्रश्नमंजुषा/ कथाकथन/ चारोळीलेखन/ कथालेखन/ कवितालेखन/ हस्ताक्षर/ शुद्धलेखन/ वक्तृत्व/ घोषवाक्ये/ अभिवाचन/ वादविवाद/ अंताक्षरी/ शब्दकोडी/ मराठी साहित्यासंबंधी पुस्तकांचे रसग्रहण/ समीक्षण/ परिच्छेद अनुवाद इत्यादी स्पर्धा घेणे.
- ३) मराठी वाचन संस्कृती वाढावी यादृष्टीने मराठी भाषेतील अभिजात ग्रंथांचा परिचय करून देण्यासाठी मराठी भाषेतील तज्ज्ञ नामवंत व्यक्ती/ लेखक/ वक्ते यांच्याकडून मार्गदर्शन, परिसंवाद, कार्यशाळा यांचे आयोजन करणे.
- ४) ग्रंथ प्रदर्शन, ग्रंथदिंडी, कथाकथन, काव्यवाचन, माहितीपट इत्यादी साहित्यिक व सांस्कृतिक कार्यक्रम करणे.
- ५) वेगवेगळ्या क्षेत्रात यशस्वी असणाऱ्या मराठी भाषक व्यक्तींचा सत्कार, मुलाखती घेणे.
- ६) राज्यातील अमराठी भाषकांना मराठी भाषेचा सुलभ पद्धतीने परिचय करून देण्याच्या दृष्टीने कार्यशाळा/ भाषेसंबंधी स्पर्धांचे आयोजन करणे.
- ७) मराठी भाषेच्या वापराबाबत जागरुकता निर्माण करण्याकरिता संबंधित कार्यालयांनी संकेतस्थळे, आकाशवाणी, दूरदर्शन, खाजगी दूरचित्रवाहिन्या, एफ.एम.रेडिओ, स्थानिक केबल नेटवर्क, फेसबुक, ट्विटर, व्हॉट्सअॅप इ. अशा आधुनिक प्रसार माध्यमातून याबाबतचे दृक-श्राव्य संदेश प्रसारित करावेत.
- ८) मराठी भाषेचा प्रचार, प्रसार व संवर्धन यासाठी विविध मार्गांनी स्वयंप्रेरणेने काम करणाऱ्या व्यक्ती/ संस्था यांच्या कार्यास प्रोत्साहन देण्यासाठी त्यांच्या कार्याचा गौरव/ सत्कार करणे.
- ९) माहितीजालावर विकिपिडियासारख्या विविध ई-व्यासपीठांवर मराठी साहित्याची निर्मिती व्हावी यादृष्टीने विविध साहित्य प्रकारांमधून ई-लेखन करण्यात यावे.
- १०) टंकलेखनाकरिता युनिकोड मराठीचा जास्तीतजास्त वापर करण्यासाठी अधिकारी व कर्मचाऱ्यांना प्रोत्साहित करावे.
- ११) भाषा संचालनालयाने व महाराष्ट्र राज्य मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळाने तयार केलेल्या भ्रमणध्वनी उपयोजकाबद्दल (मोबाईल ॲप) तसेच मराठी भाषा विभागाच्या व त्या अंतर्गत कार्यालयांच्या संकेतस्थळाबद्दलची माहिती भाषा पंधरवड्याच्या निमित्ताने शाळा व महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचविणे.

२. राज्यात तसेच जिल्हा स्तरावर त्यांच्या अखत्यारित असलेल्या कार्यक्षेत्रात सदर पंधरवडा खालीलप्रमाणे साजरा करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

- अ) मुंबई (मुख्यालय स्तरावर)- सर्व मंत्रालयीन विभाग, त्यांच्या अधिपत्याखालील मुंबईतील शासकीय कार्यालये,
- आ) सर्व विभागीय आयुक्तांची कार्यालये,
- इ) सर्व जिल्हाधिकारी कार्यालये तसेच विविध विभागांच्या अधिपत्याखालील जिल्हास्तरीय कार्यालये,
- ई) मुख्य कार्यकारी अधिकारी (जिल्हा परिषद)-तालुकास्तरावर, ग्रामीणस्तरावर
- उ) शासनाच्या अखत्यारितील कार्यालये/मंडळे/महामंडळे/सार्वजनिक उपक्रम, स्थानिक स्वराज्य संस्था,
- ऊ) शिक्षण संचालक/सर्व विभागीय सह संचालक/ उप संचालक/ जिल्हा शिक्षण अधिकारी (प्राथमिक/माध्यमिक/उच्च माध्यमिक/ प्रौढ शिक्षण व अल्पसंख्यांक) कार्यालये व त्यांच्या अधिनस्त कार्यालये,
- ए) सर्व संचालक (उच्च शिक्षण, तंत्र शिक्षण, व्यवसाय विभाग, ग्रंथालये) कार्यालये व त्यांच्या अधिनस्त कार्यालये,
- ऐ) महाराष्ट्र राज्यातील केंद्र सरकारची सर्व कार्यालये व आस्थापना आणि महाराष्ट्र राज्यातील जनतेला बँकींग, दूरध्वनी, टपाल, विमा, रेल्वे, मेट्रो, मोनोरेल, विमान प्रवास, गॅस, पेट्रोलियम, कराधान, पारपत्र इत्यादी सेवा पुरविणारी अन्य कार्यालये.

३. या कार्यक्रमांकरीता येणारा खर्च प्रत्येक वित्तीय वर्षात त्या त्या संबंधित विभागाने/कार्यालयाने त्यांच्या कार्यालयीन खर्चासाठी मंजूर होणाऱ्या आर्थिक तरतूदीतून अदा करावा.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२००९१८१५१६२३९२३३ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(राजश्री बापट)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १. मा. राज्यपाल यांचे सचिव,
- २. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव,
- ३. मा.मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
- ४. मा.मुख्य सचिव/अप्पर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग,

५. विरोधी पक्ष नेते, विधानपरिषद/विधानसभा,विधानमंडळ, मुंबई (पत्राने),
६. मा. उपसभापती, विधानपरिषद,महाराष्ट्र विधानमंडळ, मुंबई (पत्राने),
७. मा. उपाध्यक्ष, विधानसभा,महाराष्ट्र विधानमंडळ, मुंबई (पत्राने),
८. सर्व विधानसभा सदस्य/विधानपरिषद सदस्य/मराठी भाषा समिती सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई (पत्राने),
९. सर्व विभागीय आयुक्त ,
- १०.सर्व जिल्हाधिकारी,
- ११.कुलगुरु, सर्व विद्यापीठे,
- १२.सर्व जिल्हापरिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
- १३.शिक्षण संचालक (प्राथमिक/माध्यमिक/उच्च माध्यमिक/प्रौढ शिक्षण व अल्पसंख्यांक) महाराष्ट्र राज्य,
- १४.संचालक (उच्च शिक्षण, तंत्र शिक्षण, व्यवसाय शिक्षण, ग्रंथालये), महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
१५. प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मुळ शाखा, मुंबई (पत्राने),
१६. प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपील शाखा, मुंबई (पत्राने),
- १७.प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई,
१८. सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई,
- १९.सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई,
- २०.सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई (पत्राने),
२१. महालेखापाल (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई,
२२. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
२३. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
२४. भाषा संचालक, भाषा संचालनालय, वांद्रे (पूर्व), मुंबई,
२५. सचिव, महाराष्ट्र राज्य मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळ, मुंबई,
२६. सचिव, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई,
२७. संचालक, राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई,
२८. सर्व विभागीय सहायक भाषा संचालक, पुणे/नागपूर/औरंगाबाद /नवी मुंबई,
२९. कार्यकारी अधिकारी, आकाशवाणी केंद्र, एच.टी.पारेख मार्ग, आमदार निवास समोर, चर्चगेट, मुंबई-४०००२०(पत्राने),
- ३०.कार्यकारी अधिकारी, दूरदर्शन केंद्र वरळी, पांडुरंग बुधकर मार्ग, वरळी, मुंबई ,
३१. सर्व केंद्रीय कार्यालयांची मुख्यालये/बँका, विमा कंपन्या व सार्वजनिक उपक्रम यांची मुख्यालये/रेल्वे/विमान वाहतूक यांची मुख्यालये (स्वतंत्र पत्राद्वारे),
३२. निवडनस्ती (भाषा-२)